

Előfizetési árak:
 ostan vagy hához küldve:
 Egész évre. 20.— kor.
 Félévre . 10.— kor.
 Negyedévre 5.— kor.
 Egy hónapra 1.70 kor.
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:
 Egy om. területen-
 kint 8 fillér.
 Nyilttér és magán-
 érdeki közlemények
 soronkint 40 fillér.
 Megjelenik
 minden nap, az ün-
 nepek és vasárnapok
 kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
 Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
 Előfizetés, hirdetés és magánérdeki közlemények felvétele.

Korona és szerelem.

Irtá: **Koncz Ákos.**

Debreczen, június 28.

A szerelem mindenható hatalma nagy gondolatokat ébreszt az emberben és tervei kivételére erőt ad. Ez a hatalom egyiránt megmutatja erejét trónon és kolduskunyhóban s nincs ember, kinek szívét legalább egy pillanatra be ne világította volna az a fönséges érzés, melynek neve a szívek történetében: *igaz szerelem* . . .

És mert ez az érzés mindenható, nem ismer gátakat. Uralkodik az ember eszén és szíven egyiránt. Kincs, fény és hatalom eltörpülnek mellette s ahol két szív igaz, benső és mély érzésben egyesül, ott nem kívánnak többet annál a boldogságnál, mely fényével és melegével mindent pótol a világon . . .

Koronák örököseit nem úgy nevelik, mint a közönséges embereket. Legtöbbször a katonai fegyver világában nőnek fel s az udvari etikett komoly mérsékletre inti szívüket, érzésüket, lelkük egész világát. Életutjokat nem mindig maguk jelölik meg, hanem a tradíció hatalma, büvös ereje s a politika, mely már számtalan esetben kívánt áldozatot koronás szívektől. Nagy érdekek folyton hangoztatása, nem-

zetközi differenciák esetleges kiegyenlítése, a hatalmak barátságos szövetezése, mind összejátszanak a koronás fők szívügyeinek megoldásában és számtalanszor *vetot* mondanak ott, hol a szívek mindenható érzése boldogságot remél.

Miért lenne szegényebb a ragyogó korona örököse a szegény-nél, kinek nincs tiltva szeretni? Miért nyüggözné le a fejedelmi szív legszentebb és legédesebb érzését a rideg politika, midőn az boldog kíván lenni? Miért éljen lemondással telt életet az, kinek lelki erejére, derült kedélyvilágára, nyugalma nemzeteknek és millióknak nagyon szüksége? Méltó és igazságos, hogy az ő szívét se törjék össze a hatalmi érdekek, hanem kövesse lelke szavát, mely boldogsággal és verőfényes, színes napokkal kecsegteti.

Régen hallik már a hír, hogy daliás trónörökösünk feleséget választott . . . A hirt hol megerősítették, majd megezáfolták . . . Nem a hatalmasságok közül választott, hanem egy morva grófnő iránt gyuladt hü szerelemre . . . Tervüket megbeszéltek és várták az alkalmas pillanatot a kivitelre.

Nehéz és majdnem legyőzhetetlen akadályok gördültek utjukba. Ők azonban nem estek kétségbe s nem mondtak le a kezdet nehézsé-

gei láttára a kivitel lehetőségeiről. Céljuknak, szerelmes szívüknek oly patronust szereztek, ki egy hosszú élet boldogságban és szenvedésben gazdag tapasztalásából nagyon is tudta és ismerte az együtt érző szívek életét. Ez a nagy, ez a nemes lélek a mi jóságos királyunk, ki fejedelmi gondjai mellett atyai szeretettel örködött családja szívének boldogsága felett s királyi jogával élve, beleegyezett koronai örökösének házasságába.

A trónörökös házassága, igaz, hogy csak morgantikus lesz és így a grófnő nem ül a trónon, sem sarjadékaik nem viselnek majdan királyi koronát, de ez nem változtat a szerelmes szívek boldogságán semmit. Szerelmük annál becsesebb, mivel ezen kívül nem jött számításba semmi, az igaz szerelem győzött mindama akadályok felett, melyek oly hosszú időn át sötét árnyék gyanánt ereszkedtek szívük közé.

A magyar jogi érzék megtalálta a kibontakozás útját . . . Ferencz Ferdinánd főherczeg koronái a jövőben nem lesznek bizonytalanok és szerelemért cserébe nem kénytelen lemondani fejedelmi trónjáról. Morgantikus házassága mellett sem szakít másrésztől családjával, nem jön kellemetlen ellentétbe családjá-

TÁRCZA.

Az özvegy ember.

Irtá: *Hankonyi Emma.*

Grébet, az ügyvédet, szüntelen házasították.

Negyven esztendő ember volt. Magas, szikár szabadszáju ur. A feje karakterisztikus kopaszsága, a foga rossz; de oly egészséges, mint a vasék és oly hű, mint a majom. Atyafiságot tartott a fél várossal, ki nem magyarázható, magyar rokonságot, a lelke mélyén pedig asszonyos hajlandóságokat rejtegetett.

A nők, ahányszor csak szerét ejthették, körülfogták és a rokonság meg a pajtáság dupla jogán faggatni kezdték:

— Mondsa Grében, kit fogsz elvenni?

— Nézd csak — mondta egyik tized-
 izról sógorasszonya, akinek betegsége volt a házasságszerzés — én tudok épen hozzád való párt. Van itt egy édes özvegy, azt feleségül vehetnéd. Bájos, kedves; vagyona van, gyermeke nincs. És te, még a szeme is olyan, mint a szegény Ilka szeme.

Grében az nap valamely bankettől került a hölgyek társágába. Gyengén be is volt már állítva; de igen diszkrétül, csak annyira, hogy fecsegőbb volt a rendesnél. Két fiatal menyecskét mulattatott ép azzal, hogy a kis ujjával cifra kezdő

betűs neveket írkált a levegőbe s az asszonyoknak el kellett olvasni, amit irt. Csak fél füllel hallgatta hát az özvegyasszony kitűnő tulajdonságait. Az utolsó szókra meg nevetve dobta oda a választ:

— Hasonlít Ilkára? Hát akkor, már csak azért sem kellene.

Egy kicsi szünet követte a választ. Az asszonyok öregebbje csodálkozva nézett össze. Azután valamelyikük mindnyája helyett, megszólalt, törött, izgatott beszéddel, a melyből kiértett valami kis megbotrányozás:

— De hiszen ti szerettétek egymás!

Grébennek, a mint mondtam, nehéz volt a feje a pezsgőtől. A karjával feltámaszkodott az asztalra, egy kétszer végig simította a szakállát és beszélni kezdett, egyre, vég nélkül, az italos emberek monoton hangján:

— Szerettük egymást? Boldogság!

Hát nem mondom, hogy nem szerettük egymást. Egyébként, mit tudom én? Tetszett a lány, mert fiatal volt és eleven, mint az élet maga. Nem is volt csunya. Én pedig egy vénülő csacsi voltam, a kinek jól esett, hogy lesett rám minden reggel, az apja kirakat üvege mögöl, az olesó, drágakövek és a filigrán lánczocskák közepette. Sokat is táncoltunk együtt, kerítő cigány muzsikára. Pedig nem volt valami jó tánczos, mert ahhoz nem elég fiatalnak lenni; ahhoz vér kell. Race fiaim, race. De nem tesz

semmit, nekem úgy is jólesett. A lány egy kicsit huzatta magát. Rátámaszkodott a vállamra, a feje a nyakamon hevert és én vittem, vittem végig a szálán, két karom között fiatal forró testét és engem is meg csapott tőle az ifjuság lehelete. Ugy emlékszem, egyszer meg is komédiáztattatok. Neia tudom már, a Fehér-kereszt, vagy a Vörös-kereszt javára kellett e eldilettánszkodnunk kettesben a „Kis vihar“-t. Csak azt tudom, hogy iszonyu nehezen tanultam a szerepet és nagyon gyalázatosan játszottunk. Nem gondoltunk vele: mit kell tenni, mit kell mondani, csak egymással mókáztunk a rendező nagy kétségbeesésére. Ilkának világoskék ruhája volt, fehér csipkével. Mintha egy felhőbe burkolódzott volna be. A rossz játék dacára tapsoltak, kacagtak és az egész közönség sugdosott rólunk. Valamennyien tisztában voltak azzal, a mire én csak más-, harmadnap jöttem rá: csak hogy hamisan, hogy én ezt a lányt el fogom venni. Az embernek egyszer úgy is meg kell házasodnia, hisz agglégény csak a zseni meg a bolond marad vidéken. Én normális ember voltam, no és a leányt biztosan tudtam, hogy hozzám adják, ha megkérem. A mint hogy nem is kaptam kosarat, mikor háztűznézőbe mentem. Az öreg majd agyoncognacoztatott. A mama maga a szeretetre-méltóság igyekezett lenni. Megmondták ott nyomban, mennyit adnak a leánynak, rögtön az esküvő után. Ennyibe és ennibe

világszerte ismert jó hírnevét kitűnő minőségének köszönheti, minek következtében a földgömb minden részén, még kisebb helyeken is most már található és árusítva lesz. A **Ferencz József keserűvíz**-ből mint rendszeres adag egy boros pohárral, reggel éhgyomorra véve elégséges.

Ferencz József keserűvíz

nak hagyományával, hanem midőn szive szent és olthatatlan érzését követi, az Ammen-t boldogságára Európa leglovagiasabb és legnemesebb szívi királya mondja ki.

Édes, mindenható szerelem, maradj örökké e két boldog szív mindennél drágább kincse mindörökké! Hisz ott, odafönn a magasban ugyis csak kevesen hallgathatják és követhetik a szív szavát. Legyen életük egymás lelkének áldása! A nemes grófnőnél pótolja a korona hiányát a szerelem mindenható ereje és melegsége, míg a leendő koronás fő koronáinak legszebb gyöngye az az igazi szerelem legyen, melyre nemzetünk atyjának jóságos keze adja beleegyezését és áldását!

A kvóta. E hét péntekén vagy szombatián jelenik meg a 14. §. alapján kibocsátott budgetprovizorium ez év második felére az osztrák hivatalos lapban. Ugyanekkor jelenik meg a dr. Körber osztrák és Széll magyar miniszterelnökhöz intézett legfelsőbb királyi kézirat ugy az osztrák, mint a magyar hivatalos lapban, a melyben a kvóta további egy évre az eddigi magasságban állapítatik meg.

Perezel Dezső, a képviselőház elnöke, szünideje javarészt bonyhádi birtokán tölti. Szombatonként azonban esetről-esetre feljön a fővárosba, hogy elintézzék a folyó ügyeket. — Ezzel kapcsolatosan említjük meg, hogy a képviselőház épületében az idén csupán a nélkülözhetetlenül szükséges tatarozási munkákat végzik el, mert immár bizonyosra vehető, hogy a parlament 1902-re bevonulhat már majd a dunaparti gyönyörű kőpalotába.

A falusi nótárius.

Debreczen, június 28.

Üdvözöllek, sokszor megénekelt falusi jegyző, üdvözöllek e kor változó állapotai közepette, mesgyéjén annak a századnak, a

mely régtől reánk maradt, eredeti alakodat a mult regéibe fogja illeszteni, az időkben, mikor majd a te helyeden is már modern beamterek fognak ülni s óraszerű pontossággal igazgatni az alájuk rendelt polgárok dolgait.

Üdvözöllek, derék, becsületes vitéze a közéletnek! Kerestem párodát német szomszédainknál, a hol helyedet a kerületi hivatalnokokhoz beosztott, gyakorlaton levő ifju bürokraták foglalják el; a francziáknál, a hol jól nevelt titkárok helyettesítenek, kiknek soha semmi titkuk nincsen; az angoloknál, kiknek segédszemélyzetre nem igen van szükségük, ott mindenki maga elvégzi a maga dolgát, — kerestem párodát, de hozzád hasonlót sehol nem találtam.

Már száz évvel ezelőtt, egy művelt szász gróf, ki hazánkon keresztül utazott, esodálkozó szemmel nézte fürge ténykedését. „Minden faluban van egy ily lény” — írja 1793 nyarán — „a kit nálunk nincs mihez hasonlítani; fél jogtudós s egyuttal fél vagy többnyire egész paraszt s a községet igazgatja, de ebben alárendeltje az alispánnak”.

Nyilván meglepte a falusi jegyzők sokoldalú tennivalója. Mert még ma is, ha a parasztnak pár száz forint kellene valami takarékból, ha házat ad vagy vesz, ha pusztát akar a háznál tartani, mindezek csak a jegyző segélyével sikerülhetnek.

A község nevében a jegyző cselekszik, beszél, ír és bizonyít, mert hisz némelyik bíró még irástudatlan e hazában. A közigazgatási rendeleteket végeredményben ő valóítja meg.

A falu elméje, a bíró ur tolla, a kormány jobbkeze, te vagy, óh jegyző!

Nyilván nem érted, mért szállnak meg engem ily melankólikusan lelkesült gondolatok neved említésére, miért jósolom sorod változását? Egy tárgyalás alatt levő

néhány törvényparagrafus hozza alakodat előm, mely a jegyzői tanfolyamokat szabályozza s melyet sokan tán észre sem vesznek, vagy, ha észrevesznek, el nem olvasnak.

Talán neheztelsz eszméimre; lehet, de kérlek s érts meg inkább; én e törvény-cikkben az idők jelét látom.

Emlékembe idézem a régi magyar világot, mikor nem voltak százféle tanfolyamok, megkülönböztethető s megkülönböztethetetlen diplomák s ebből kifolyólag harmincz, meg tudom én hány fokozatu ranglajtorják, melyen a beamterek százai kusznak felfelé. A ki valami akart lenni, tanult ott, a hol majd működnie kell egyszer s tanult azért, hogy egykor beválják a principális mellett, de nem, hogy oklevele legyen. Sok tekintetben hasonlítottunk a praktikus angolokhoz, a kiknek ifjai soha sem esnek a teória és praxis megfejthetetlen ellentétéinek problémájába. A jogász az ügyvédnél, a mechanikus a mérnöknel, a medikus az orvosnál tanul, tanul, úgy, ahogy akar; képzettségének az lesz a próbaköve, hogy hogyan válik be az életben. A ki rossz ügyvédre bizza ügyét, megérdemli, hogy pörét elveszesse; s a ki rossz mérnökkel építeti házát, az ő baja, ha az összedül. S így voltunk mi is. Tanultunk mi is gyakorlati dolgokat, hogy a gyakorlatnak megfelelhessünk, elméletit, hogy elméinket gyönyörködtessük, élesítsük s ha kedvünk van, tudósokká legyünk.

Ma ez immár nincs így. Ifjaink java a jogi pályára lép, a kisebb része kedvből, a nagyobb rész maga se tudja, miért. Tanulják ott a tizenkét tábla törvényét és szenátus-konzultumokat, Smith Ádám és Malthus eszméit, a jog keletkezésének bölcselétét s a magyar jog antikvitásait. S mikor az életbe kerülnek: a legkisebb része is kedvetlenül konstatálja, hogy a sok tanulásra nem volt szükség, hogy a principálisnak

kerül a kelengye. Csupa vászon, selyem, egyszerűen: elsőrendű áru. És haláluk után minden a két gyermeké, a leányé és a fiué. Egy tehermentes, szép szorgalommal szerzett vagyon. Itt a szülők el is érzékenyültek. A mama törülgette a szeméit. Míg a leány borongós nótákat játszott a zongorán. Ez volt az eljegyzésem, a melynek befejezéséül kaptam egy esőkot. Egy kasirozott menyasszonyi esőkot, olyant, a milyent a szubrett, a tenoristának instrukció szerint ad.

— De Grében, — szóltak rá a nők.

Hanem Grében azért törhetetlen nyugalommal folytatta.

— Mondom, ugy esőkolt meg, mint a szubrett a tenoristát, ha az csuf legény. Csak tessék-lássék esők. Szágyenkezett? Hát jó. De minek volt már az a esők, a melyet ugy loptam a dilettáns előadás estélyén? Ezt nem értem. A mátkaságunk unalmas volt. Három egész hónap, amíg az ember nem lát egyebet varrólánynál és kiszabott kelménél. És a menyasszonyi eleve sége, életkedve oda. Alig vártam az esküvő napját, hogy vége szakadjon a sok fárasztó cseremóniának, unalmasságnak.

Esküvő után az ipam azt kívánta, hogy vigyem a lányát Velenczét látni. Ostobaságnak tartottam minden nászutazást. De azért mentünk, mert akkor nagy divatja volt. Tiszta véletlen, hogy a vasuti rázatás után kellemetlen, szeles napon keltünk át a tengeren. Ugy elgyötrődünk, alig álltunk a lábunkon, mikor megérkeztünk. Kedvetlenül indultunk el nézni a lagunát és a szerelmesek városát, de nem láttunk belőle semmit. Képtárakból, vén palotákból ki be egész

nap. Végig hallgattuk a nagyképűsködő ciceronák magyarázását és hagytuk magunkat zsebelni szállóbéli garzonoktól, meg gondolieriktől. Este bosszusan feküdtünk, másnap kelletlenül kezdtük a robotot. Az élelem nem izlett, a városban nem találtuk a helyünket sehol. Az asszony beteget lett annak az állapotnak. Ki sem mozdult napokig a hotelből. Nem volt már kíváncsi sem dogék palotájára, sem Campaulére, a mire meg otthon figyelmeztették idegenben járt ismerősök. Nagy erőszakoskodással birtam csak a levegőre is kiesalni esténként, mikor nem kellett öltözni. Mert a ruháját csunyán megviselte az ut és az anyja, a ki huszonöt új öltözetet esínáltatott neki, saját vele több felsőt adni egyenél. Emellett Ilka megfoghatatlanul izgatott volt. Ha összeért a könyökünk, megrezzent. Ha bizalmasabban szóltam vele, már ideges sirásra fakadt. Könyörgött, hogy vigyem haza, mert itt ő elpusztul. De ne menjünk tengeren, mert fél attól a haragos borzasztó nagy víztől. Nekem meg épen a tenger volt a legszebb mindabból, amit ezen a keserves uton láttam. És husz esztendőskorom óta vágyódtam utána. Vitánk is volt emiatt. Az első perlekedésünk. Nem is beszélünk egymással egy estén át. Végül én engedtem. Vasuton mentünk haza Chestren, Jivinén, Corronson át. Összezsufolva egy szakaszban éhesszemű talián papokkal és bőbeszédű kövér olasz matrózákkal, akiknek az összeszorított ujjuk között csattognak a kötőtűk, a mint nickelvezifrás övükhöz verődnek. Nagy nehezen sikerült egy magányos fülkét kapni, busás borralalók árán. Ott azután Ilka végigdől az ülésen, összekuporodva, mint a

macska. Aludt. Én a nagy hőségtől nem alhattam el, csak szivaroztam. A félhomályos kupében nem láttam mást, mint az asszony lábát, a mint a selyem alsószoknyájából kikandikált. Nem volt szép lába. Tuláságosan lapos és hosszú lábfej. Valahányszor odapillantottam rá, mindig eszembe jutott egy kis keztyüvarró-leány, akit jogászkoromban tizenhat utcán át kísérgettem a Csömöri-ut végére valahová. Egy kis jelentéktelen perzsona kócos fejjel és mindig lompos szoknyákban. De a lába, az gyönyörű volt. A járása pedig elegáns. Egy keveset csörtetve járt, hosszú, energikus lépésben, de lábvetése a harmonia maga. Ahogy csak vérbéli asszony tud járni. Egyszer megengedte, hogy a lakásukig kísérjem. Azóta se tudom, mi lett belőle.

Ez volt a nászutam legderüebb emléke.

Azontul csak a gardirozó bácsik apró, kellemetlen kötelességéből volt részem. Tárogattam az asszonyt gyámoltalanságában és gondoztam a kézi podgyászt. A skatulyát, az esernyőt, a legyezőt, a plaidet, a kis táskát. Kényelemhez szokott vén fickó voltam már, hát nem mondhatom, hogy valami jól esett. Itthon a félig berendezett lakás fogadott. Feszés, szokatlan új butor. Eperszínű plusz zsöllyék, pávatoll ernyők, czifra alkalmatlan holmi, a mire rá sem nézhettem boszankodás nélkül. Jött a napam. Minden reggel rendszeren, akár az ujságkihordó. Kémlődött, örködött, örökké éber szemmel a ezék-mók fölött, hogy nem esik-e valamelyikben kár. Ha olyikunk a vadonatúj szőnyegre lépett, elsáppadt a magába fojtott indulattól. Lassan aztán kiterjedt a gondoskodása az egész

többet ér egy nap huszonhat úrlapot kitölteni, mint egy szép jogi kérdést megoldani. S nincs, a ki az ifjuval megértetné, hogy miért volt s még ezután is miért érdemes tanulni.

S így állnak elő bürokratáink száraz s szótlán sorai. Ifjukorukban tanulnak s utóbb eligazodni nem bírnak. A teória nem segíti a praxist, sem a praxis a teóriákat. Tudás és eszmék helyett előttük áll a nagy kolosszus: az állam, melynek testében minden beamter egy in, egy idegszál, mely annak kolosszusát, parányi részében bár, tartja s melyet az éltet és táplál. Ennek adják át egész valójukat.

Fejlődésünk a diszeziplina, a megköttőség, a járszalagon vezetés felé visz. Hogy derék hivatalnokaink, tisztviselőink legyenek, meg kell szabnunk utjukat a bölesőtől a koporsóig. Az elmúlt magyar idők szabadsága nagyapáink korában elfajult s a szabadsággal a közrend egyesülni nem tudott.

Minél szorosabb diszeziplina felé visz a fejlődés. S ha már a községek e régi jó alakját is érintenie kellett e fejlődésnek, úgy az tagadhatatlanul az idők változásának jele. E fejlődés jelenleg következetes, bár ellentétben áll a százados magyar multtal. De okszerűen folyik abból a csorbából, a melyet történeti fejlődésünkön modern átalakulásunk ejtett. El kell ejtenünk nem egy régi hagyományt, hogy modern állam lehessünk.

S e fejlődés útján fogsz te is mind messzebb eltűnni a multak homályában, sokszor megénekelte derék falusi jegyző, s helyedbe a buzgó hivatalnok kerül, új diplomával, új szellemmel szolgálni az új igazgatást.

Dr. Lefébvre.

A trónörökös házassága.

(A miniszterelnök előterjesztései.)

Budapest, június 27.

Tegnap délelőtt a miniszterelnöki palotában ötnegyed óráig tartó tanácskozáson voltak együtt a kabinet tagjai Széll Kálmán elnöke alatt. A miniszterelnök megismertette kollégáival azt a nyilatkozatot, a melyet Ferencz Ferdinánd csütörtökön déli tizenkét órakor a Burg titkos-tanácsosi szobájában aláírásával ünnepiesen meg fog pecsételni és azt a módot, a melylyel a magyar kormány ezt a nyilatkozatot mindjárt a képviselőház őszi ülészakájának megnyitásakor a törvényhozás útján be akarja czikkelyeztetni. A kabinet tagjai teljes egyértelműséggel vették tudomásul a miniszterelnök előterjesztéseit, a melyekről a B. N. értesülései a következők:

Ferencz Ferdinánd trónörökös a practica sanctio rendelkezései szerint, a maga személyére nézve semmiféle jogról nem mond le, minthogy atyjának halála óta a trónutódlás föltétlenül őt illeti és ebben a trónutódló jogában eszentul is változatlanul megmarad. Ez a szó, hogy lemondás, az aláírandó nyilatkozatban nem is fordul elő, hanem a trónörökös ünnepes nyilatkozatban kijelenti, hogy tudomásával van annak, hogy a frigy, a melyet köt, morgonatikus házasság jellegével bír és ennek következtében ő Fensége viseli azokat a következtetéseket, a melyek a házasságnak ebből a természetéből, leendő neje, Chotek Zsófia grófnőre és e házasságból esetleg származó gyermekeire hármanolnak. Chotek Zsófia grófnő nem lehet osztrák császárné, gyermekei nem lehetnek főherczegek és ezen az alapon a practica sanctio erejénél fogva, a grófnő nem lehet magyar királyné és gyermekei nem lehetnek magyar királyi herczegek. Ferencz Ferdinánd trónörökös tehát a morgonatikus házassága alkalmából eskü alatt megpecsételt nyilatkozatában arról tesz fogadást, hogy neje sohasem részesülhet az őt, mint a trónvárományosát illető rangnak és állásnak megfelelő jogokban és gyermekeire sem származhatnak át a törvényes öröklési jog.

A practica sanctio ilyenformán, ha nem tartalmaz is rendelkezéseket a morgonatikus házasságból származó gyermekeknek

és magának a hitestárnak közjogi állására nézve, — annak a viszonyosságnak a megállapításával, hogy Magyarországon csak annak lehetnek uralkodó jogai, a kinek Ausztriában uralkodó jogai vannak, — ez a kérdés is teljes tökéletesen el van döntve. A magyar kormány azonban minden jövőbeli komplikáció elkerülése végett, a trónörökös nyilatkozatának az előbb jelzett formában való kiállítására mellett ragaszkodott még ahhoz is, hogy ezt a nyilatkozatot a törvényhozás két háza is szankezionálja azaz a törvényjavaslattal, a melyet a miniszterelnök ősszel a képviselőház elé fog terjesztetni és a melynek tartalma nem lesz semmi más, mint magának a nyilatkozatnak szószentírt való szövege.

Széll Kálmán miniszterelnök szerencsés kézzel e nyilatkozat aktusát nevezetes közjogi haladás kivívására tudta felhasználni, a melyet a közvélemény bizonyára őszinte meglepedéssel fog honorálni. A trónörökös nyilatkozata ugyanis két eredeti példányban fog kiállítatni és pedig: egy német eredeti és egy magyar eredeti példányban. A trónörökös mind a két példányt külön-külön meg fog őriztetni. Örömmel konstatáljuk ebben az önálló magyar államiságnak egy szorosán vett udvari aktus körében való lényeges haladását, a mely abban mutatkozik, hogy ezelőtt az ilyes nyilatkozatok csak német nyelven szoktak kiállítatni és megőriztetni, magyar nyelvű fordítás pedig mindig csak a másolat jellegével bírt.

Ausztriában a bevett és a precedensek útján szentesített gyakorlat szerint a kormánynak a Reichsrathal szemközt semmi külön diszpozícióra nincs szüksége. Ausztriában ugyanis a morgonatikus házasság államjogi következményei trónutódlásra jogosított főherczeg nejeire és utódaira nézve egyszerű császári rendelettel dekretaltatnak.

Színház és irodalom.

A kolozsvári nemzeti színház. Több mint 100 éve áll fenn már a roskatag templom Kolozsvárt Thalía papjai és papnői számára. Most Faludy és társai pályáztak érte. Kötelezvéen helyébe új, a mai kor igényeinek megfelelő építeni 20 évi használatra, mely idő után az állam, illetve Kolozsvár tulajdonába bocsátanak át.

Széll Kálmán miniszterelnök színházi ankettet hívott össze az ajánlat feletti döntésre, melyen Hegedűs miniszter, Bölönyi intendáns és mások részvételével elutasították az ajánlatot s az állam maga fog építtetni Kolozsvárnak egy diszes színházat. — Tehát nemsokára bezárulnak örökre azok az ajtók, melyen belül E. Kovács, a legnagyobb magyar „Schakespeare“-alakító ragyogtatta művészetét.

(Anyósok könyve cím alatt adott ki Sívicska Andor pécsi közs. tanító egy esomó „elleseti“ anyós-vicezet és jóízű történetet, szinte csodálkozásba ejtve bennünket, hogy még mindig van valami új a nap alatt az anyós-vicezekből is. A esinosan kiállított és számos illusztrációval diszített könyv ára füzve 2 korona, kötve 4 korona és megrendelhető a szerzőnél Bogdása (Baranya-megyé.)

(A Magyar Könyvtár-ból, a Lampel ezég e kitünő vállalatából, most jelentek meg a júniusi füzetek, melyek ismét értékes anyaggal gyarapítják a gyűjteményt. Eredeti munka négy van köztük, fordítás egy. Amazok közt első helyen áll Jókai Mór egy füzete, melyben a nagy költő kisebb alkalmi beszédeinek egy része van összegyűjtve. Kitünő gondolat volt, e még eddig sehol össze nem gyűjtött munkákat, az alkalmi szónoklati művészet remekait, ilyenképen általánosan hozzáférhetőkké tenni. A szükséges jegyzetekkel Szinnyei Ferencz látta el a füzetet. Kenedi Gézáé a másik füzet, mely „Három Elbeszélés“ címet visel. Mindháromban egyaránt csillognak a kiváló publicista és szépirod. általánosan elismert erényei: a nemes, egyszerű stílus és

környezetre. A mi megint nem szerzett örömet egyikünknek se. Nekik a szerzés volt a fő. Nekem meg az kell, hogy élvezzem, a mim van. Nem érthették egymást, nem is akartuk érteni. Megértünk, de ha paraszt vagyok és veszekszem, szászorta könnyebben éltem volna velük.

Az asszonygyal összetörődünk. Hanem oly messze álltunk egymástól, akár a két pólus. A mellett betegeskedett. Megnyult, megcsunult. Ne beszéljétek, ez igazság. A gyerek is új aggodalmakat hozott: a születésével meg a halálával is.

Panaszkodni nem bírtam. Semmi különös nem történt. Jó nevelésű házasok voltunk mindvégig.

Mikor Ilka már a betegsége végét járta, sokszor ott ültem fél éjszakán az ágya mellett. Csak csupa kötelességből. — Egymás mellett éltünk s nem mondhatta senki, hogy nem azt teszem, amit a férjnek kell tenni. Pedig nem sok gyönyörűségünk volt egymásban. Nem voltunk még bizalmasok sem. Egy esetre emlékszem, hogy a nevemen szólított; a keresztnevemen. Mikor maga is érezte, hogy nem sokáig élhet. Olyan sovány volt már, mint a esontváz és gyenge, mint a lehelet. Csak a szeme égett lázas tűzben. Este lámpa mellett volt. — Megfogta a kezemet, felhuzakodott a párnán nagy erőlködéssel és rekedten mondta:

— Károly, kérem . . .

— Mi kell, lelke? — kérdeztem.

— Ott a trumeau szekrény felső fiókjában van egy kékszalaggal összekötött iráscesomó. Ostobaságok . . . hasztalanság . . .

Vesse csak kérem a tűzbe. De mindjárt, megteszi ugy-e?

Gép módjára kihuztam a főköt, kivettem a papirosokat és belévetettem az ebédli kályhájába, nézetlenül.

Mikor már égett, akkor kaptam észhez. Vajjon mi lehetett benne? Ha nem jön a eseléd be, talán ki is huzom az iratokat úgy félszenesen a tűzből. Így a titok megmaradt titokos. Az asszonyt harmadnap eltemették. Hol kutathattam volna? Kit kérdeztek? Kire gyanakodtam? Nevetéses . . .

A rokonasszony, a ki az imént még házasította Grébet, nem állhatta meg szó nélkül.

— Te gyanuval illetheted Ilka emlékét? Hisz s szegény asszony maga a korrektség volt. Soha senki még haza sem kísérté, mióta a feleséged lett.

— Bah! Mit tesz az? Semmit. Bármit mondtok, mégis csak megcsalt. Kivel, mivel, az mellékes. Nem tudom, nem sejtettem, De abban, hogy megcsalt, oly bizonyos vagyok, mint ahogy élek.

A sógorasszony nagyon megharagudott egyszerre.

— Ha oly bizonyos vagy felőle, — pattant fel, — akkor okvetlenül hibás vagy. Mert a férfit, a kit megcsalnak, mindig maga az oka; az megérdemli. Neked ezt érezned kell. Ez a te bizonyosságod.

Grébet elhallgatott. Egy darabig ámulva nézte a sógorasszonyt. Azután dörmögött valamit magában, vette a a kalapját és elment, — keresni a bankett folytatását.

a mély erkölcsű világnézet. Egy másik füzet id. Ábrányi Kornéltól való, a magyar zeneirodalom e kiváló művelőjétől, ki „Jellemképek a magyar zene világából” czim-mel, igen becses dolgozatot közöl Liszt Ferencről, Erkel Ferencről, Reményi Ederől, Mosonyi Mihályról, Volkmann Róbertől, a kurucz-dalokról és a régi magyar czigány-primásokról és czigány zeneszerzőkről. A tárgyalt zeneszerzők arcképe is megvan e műben. A 177—8. sz. kettős füzet a sakk-játék barátainak van szánva; Maróczy Gézának, a nagy magyar sakk-mesternek közreműködésével írta Szemere Imre. A könyv a sakk-játék szabályait bőven és kimerítően közli, példatára is nagyon gazdag; a mester-játszmák közt számos nevezetes magyar parthie is van ismertetve. A 179—80. sz. folytatja a „M. K.” Sakszere-jét, még pedig a Petőfi fordította Coriolanussal, melyet Radó Antal látott el bevezetéssel és mintegy 450, mindenre kiterjedő magyarzó jegyzettel. A „M. K.” egy-egy számának ára 30 fillér; az eddig megjelent számok jegyzékét ingyen küldi meg bárkinek a kiadóhivatal (Wodianer F. és Fiai, Budapest, Andrassy ut 21.)

Az új évnegyed alkalmából felkérjük t. előfizetőinket az előfizetés megújítására és a hátralékos előfizetési díjak beküldésére, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen.

Előfizetőinknek, kik fürdőre vagy nyaralni mennek, kívánságukra a lapot, minden külön díj felszámítása nélkül, bárhová postán elküldjük.

HIREK.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Gaál Ödönné szül. Szvetitska Mária kolozsvári orsz. tanítói leányárvaházi segédárvaanyát a debreczeni orsz. tanítói árvaházhoz árvaanyává, Vida Ilona okleveles tanítónőt pedig ugyanoda segédárvaanyává nevezte ki.

— **Védekezés a mozdonszakra ellen.** Most, hogy aratási időszak közeledik, észszerűnek tartjuk a gazdaközönség emlékeztetésére hozni Hegedüs kereskedelemügyi miniszternek május hó 30-án kelt oly értelmű rendeletét, hogy a behordásra készen fekvő mezei termények a vasuti vonaltól legalább 95 méternyi távolságban helyezendők el; abban az esetben pedig, ha a földterület kis terjedelme ezt meg nem engedné, a termények a lehető legrövidebb idő alatt bevitessenek.

— **Teljes tanácsülés.** Ma délelőtt 9 órakor teljes tanácsülés volt a városházán Degenfeld József gróf főispán elnöklésével, melyen a legközelebb tartandó közgyűlés tárgyait készítették elő.

— **Segélyek kiosztása.** A debreczeni jótékony nőegylet elnöksége ez uton kéri fel a szegények gondozóit, hogy a segélypénzeket legyenek szivesek szombaton és vasárnap, f. hó 30-ikán és július 1-én, mindkét napon délután 3 órától 7-ig felvenni az elnök lakásán.

— **Kétfejű sas a hamuban.** Az abszolút korszak egy maradványa látható a helybeli kir. törvényszék egyik tárgyaló termében. Egy hajdani czimtábla ez, a következő felirattal: „Debreczeni kerületi bíróság. 1857.” A czimtáblán természetesen ott ékeskedett a kétfejű sas is. Az idők szele leseperte a falazatról e szomorú emléket s a hajdani czimtábla ma, mint hamutartó szerepel.

— **A munkaszünet a vidéken.** A belügyminiszterünkhöz folyton nagy számmal

jönnek a levelek és folyamodások, a melyekben azt kérik, hogy a miniszter a vasárnapi munkaszünet megtartása tekintetében engedjen különbséget a vidéki és a városi füszeresek, regálébérlők meg rövidáru kereskedők közt. A belügyminiszter most körrendeletben válaszolt, a mely határozottan kimondja, hogy a törvény egyformán szól a városi és vidéki kereskedőknek. A vidéki füszeresek, a kiknek egyuttal trafikjuk is van, szinte kötelesek üzletüket vasárnap bezárni, a dohányt és szivart pedig a kapu alatt, vagy üzletük előtt árusíthatják.

— **Családi idyll a Nagyerdőn.** A kik tegnap délelőtt az erdőn jártak, érdekes dolognak voltak a szem- és fültanui. A szemük ugyanis egy böszült urat és egy rémült asszonykát látott, a fülük pedig pofonesatogásokat hallott, a mit a böszült ur osztogatott a rémült asszonykának. A dolog különben így esett meg: Csinos, elegáns fiatal hölgy sétálgatott egy fiatal emberrel délelőtt a — Nagyerdőn, a belső sétányokon, szorosán egymáshoz simulva. Kedvesen suttoztak egymásnak, valószínűleg kellemes dolgokat, mert mindkettőnek az arca ragyogott a boldogságtól. Nagyon elmerültek egymásba, nem néztek sem jobbra, sem balra és így azt az argusszemű urat sem vették észre, a ki pár percz óta, tisztes távoból figyelte őket. Mindjobban és jobban egymáshoz simultak és egyre halkabban beszélgettek. Egyszer az asszonyka ijedten ugrik föl és nagyot sikolt:

— Jézusom, a férjem! — és hátrafelé tántorog.

A férj pedig, az említett argusszemű ur a remegő asszonykához lép, háromszor jól pofon üti s aztán, mint a ki legjobban végezte dolgát és eleget tett az igazságnak, karonfogta a siró asszonyt és elvezette haza. A történet harmadik szereplője — a fiatalember — észrevétlenül eltűnt.

Azok, kik a megzavart idyllt látták, megbotránkozva mondogatták egymásnak:

— Milyen goromba ember... egy asszonyt nyilvános helyen felpofozni...

— **Kinevezés.** Jeney Zoltán, m. kir. dohányjövédéki gyakornokot a központi igazgatóság segédtitkárává nevezte ki s ily minőségben továbbra is megmarad jelenlegi állomása helyén.

— **Halász-ünnep.** Az Állami Tanítók Országos Egyesülete által e hónap 30-án a székesfővárosi Vigadóban Halász Ferencz kultuszminiszteri osztálytanácsos tiszteletére rendezendő ünnep sorrendjét véglegesen a következőképen állapították meg:

Elnöki megnyitó pontban 11 órakor, mondja Kozma László egyesületi elnök. — Ünnepi beszéd, mondja M. Székely János kézdívasárhelyi igazgató-tanító az állami tanítók nevében. — A főváros környéki tanítószög nevében üdvözlőni fogja az ünnepeket Józsa Dániel. — A tanító-egyesületek üdvözlő beszédei a választmány által meghatározott sorrendben. — Az emlékkönyvet az ünnepeket ányújtja Szentgyörgyi Lajos egyesületi főtitkár. — Himnusz, éneklés az ünneplő közönség. — A gyűlés előtt, 8 óra tájban választmányi ülés lesz a Vigadóban, a gyűlés után disztrakoma, szintén a Vigadóban. A vidékről felrándulók az Orientzállóban mérsékelt áru lakószobát kapnak. A köldöttiségek e hónap 29-én estig a főtitkárnál jelentendők be. (Ujpest, Deák-utca 91.) A kik a disztrakomán részt kívánának venni, jelentkezzenek Földes Károly igazgató-tanítónál, Ujpesten.

— **Becsületes kenyérszállító.** Dankó N. kenyéret vásárolt a piacon s rábizta hazavitelét egy ott álldogáló csavargásban levő nőre. Ez el is indult a kenyérral a megmondott helyre, utközben azonban másat gondolt s árusítani kezdte a

kenyéret, mint saját tulajdonát. Szerencsére nem akadt senki, hogy megvegye a potom áron kínál-gatott kenyéret. Egy rendőr végre észrevette a csavargónó turpisságát s felkísérte a bűnügyi osztályhoz, hol a becsületes kenyérszállító azzal védekezett, hogy elfeledte, hol van a lakás, a hova vinnie kellett volna a kenyéret. Morál: óvakodjunk ismeretlenekre bizni a piacon vásároltakkal.

— **Életveszélyes szurás.** Nagy Pál nevű kocsiist, ki dr. Burger Péternél van szolgálatban, a Hungaria kávéház hetese, becsületes nevén Nótárius László, holmi szerelmi féltékenykedés miatt megtámadta és késével négy helyen úgy megszurta, hogy a sebeket orvossal kellett összevarrni. A mérénlyő ellen megtétetett a feljelentés.

— **A vasuti tanképző tanfolyam.** A Budapesten fennálló vasuti tisztképző tanfolyamon f. évi szeptember 1-én a tizennegyedik tanév veszi kezdetét.

Tanfolyamhallgatók oly egyének vétetnek fel, kik igazolják, hogy valamely főgimnáziumot vagy főreáliskolát, vagy azokkal egyenlő rangban álló kereskedelmi vagy katonai tanintézetet sikerrel végeztek és az előirt érettségi vagy zárvizsgát megfelelő eredménnyel letették, valamint azok, kik a cs. és kir. hadsereg, vagy a m. kir. honvédség tényleges állományában szolgáltak s a tényleges vagy tartalékos tiszti vizsgát sikerrel letették, ugy a számvivő hadnagyok is. Igazolni kell továbbá a magyar állampolgárságot, testi alkalmasságot, szülői beleegyezést, feddhetlen előéletet.

A tanév szept. 1-én kezdődik s június végéig tart. A tanév befejeztével távozási bizonyítvánnyal ellátott hallgatók a hazai vasutakhoz osztatnak be és 3 hónapig tartó gyakorlati próbaszolgálat után a minden év október 10 től december 23-ig terjedő időszakban megejtendő képesítő vizsgára becsátatnak és ezen vizsgálat sikeres letétele után a vasuti szolgálatra képesítő bizonyítványt nyernek. A képesítő bizonyítványok a magyar korona területén létező összes vasuti vállalatok által jogérvényeseknek tekintetnek és pedig oly hatálylyal, hogy forgalmi, kereskedelmi és távirószolgálatnál hivatalnokokká csakis azok nevezhetők ki, akik a tanfolyamon a képesítő vizsgát sikerrel letették.

A beiktatási díj 20 korona, a tandíj 120 koronában van megállapítva, mely 140 korona rendszerint a beiktatás előtt lefizetendő. Szegénység alapján a tandíj fizetés alól fölmentést lehet kérelmezni.

A folyamodványok bérmentve küldendők a tanfolyam igazgatóságához (Budapest, VIII., Luther utca 3. sz.) folyó évi augusztus 1—20-ig, amidőn is a felvételre okmányilag alkalmasnak talált egyének részére augusztus hó utolsó napjaiban a személyes jelentkezés hatánapját kitűző végzés fog kiadatni. A nyilvános rendes hallgatók közül 80-an a tanév 10 havi tartama alatt utólagos havi részletekben egyenkint 48 korona, tehát 10 hóra 480 korona ösztöndíjban részesülendnek. A tanfolyamot jól végzett ösztöndíjas hallgatók a próbagyakorlat 3 havi tartama (július—szeptember) alatt is élvezetében maradnak ezen havi 48 koronát tevő ösztöndíjnak. Pályázni lehet ezen ösztöndíjas állásokra a tanfolyamra történt felvételtől (augusztus 25. és 26.) nyerendő értesítés után legkésőbb szeptember hó 10-ig.

— **A rendőrség figyelmébe.** Már sokszor tapasztaltuk, hogy kisebb-nagyob gyerekek koldulnak az utcán. Ez ellen még nem volna kifogásunk, mert hiszen hát azok a szegény teremtesek talán reá vannak utalva a könyörületes ember jószívuségeire, de az ellen, aminek már néhány izben tanui voltuok, bizony apellálunk. Mivel a kis lurkók mostanában azt a különös szokást vették fel, hogy kiszemelnek maguknak valakit és azt nyomou követik mindaddig, mig pénzt nem ad nekik, avagy valamely rendőrt meg nem pillantanak. Hát ez bizony sokszor kényelmetlen az embernek,

de zavarba hozzák leginkább a hölgyeket, kik elpirulva sietnek tova, nem tudván lerázni magukról a kis tolakodókat. Felkérjük tehát a rendőrséget, gátolja meg ez újabb fajú koldulást, amely, mint említettük, az ifjabb nemzedéknél van elterjedve leginkább.

— **Agyonlőtt ujságíró.** Palermóban óriási feltűnést keltett egy gyilkosság, a melynek Alfano ügyvéd, a Papiol című palermói élelapp szerkesztője lett az áldozata. Alfano hírlapi polemikába keveredett Berlioz tanárral, az Ora című lap szerkesztőjével, a ki sértve érezte magát és segédet küldött hozzá. Alfano azonban visszautasította a kihívást, Berlioz erre az utczán megleste s agyonlőtte. A gyilkost a feldühödött tömeg félig agyonverte s a rendőrség alig tudta megmenteni.

— **A horali esoda.** Barkó Mária borsii parasztlaszony a Szűz Mária szellemét használta fel arra, hogy Borsiba csődítsen egy tengernépet. A hogy hírül vette a vak tömeg, hogy egy borsii asszony előtt megjelent a Szűz Mária képe — az elmult vasárnapon seregestől zárandokolt a faluba. Barthos József főszolgabíró az esetről jelentést tett az alispánhoz és egyidejűleg a közigazgatási intézkedésre vonatkozólag utasítást kért. Matolai Etele alispán viszont a belügyminiszternek tett jelentést és kért utasítást. A miniszter utasítása még nem érkezett le.

— **Meglinchelt esküdt.** Báros községben a bíróválasztás alkalmával agyonütöttek egy esküdtet. A választás után a két párt izgatott hangulatban gyülekezett a korezmában. Vitakozás közben Gruan György esküdt azt állította, hogy a szomszéd asztalnál ülőket megvesztegették. Erre kitört a ribillió. A szomszéd asztalnál ülők felszólitották Gruant, hogy névszerint nevezze meg, kiket vesztegettek meg. Gruan felugrott egy asztalra és ittas fővel több esküdtet nevezett meg. Minden egyes név után egy-egy ütés érte, de Gruant annyira elragadta a hev, hogy tovább vadaskodott. Ekkor egy üveg repült fejéhez, mire szédülten rogyott a földre. Aztán össze-vissza verték, rugták. A esetpaté után, mikor már a fél falu összefutott, konstatálták, hogy Gruan György meghalt. A csendőrség szigorú nyomozást indított a tettesek kézrekerítése iránt.

— **Irodai munkák végzésére** ajánljuk 5 reáosztályt végzett ifju, ki szépen ír és rajzol. Különösen építészeti irodában lenne jól használható. Címe a kiadóhivatásban.

— **Büntetés egy nótáért.** Furesa kis históriát írnak nekünk Nyiregyházáról. Egy Amzel Jakab zsidó vallású korezmáros nagyon vigan töltötte az éjszakát. Mint korezmárosról fel lehet tenni, hogy nem a saját borát itta. Reggel még tartott a dinom dánom. A korezmáros mámoros fejével elment a zsinagóga udvarára s eszébe jutott az a nóta, a mit az éjszaka olyan sokszor eldalolt s ott az udvaron mámoros kedvvel ismét rágyujtott a lehetetlen kis nótára.

„Száz zsidó egy sorban...”

Ebben természetesen nem volt semmi különös, pláne egy zsidó vallású ember szájából. De meg a nóta sem antiszemita. Annál nagyobb baj volt azonban, hogy a nótázást olyanok is hallották, a kik siettek ezt befujni Wieder Salamon orthodox rabbinak. Mikor aztán Amzel a zsinagógába bement, Wieder rabbi huszonnyolcz bócherrel lefogatta s félholtra verette. Szegény Amzelt úgy kellett a lakására szállítani a reggeli nótázásért.

— **Iparigazolvány csódtömegelárusítóknak.** Vannak üzletek, melyek óriási plakátokkal hirdetik hihetetlenül olcsó áruikat. Tulajdonosait ezeknek az üzleteknek így nevezi a kereskedelmi miniszternek egy most érkezett leirata: a csódtömegből vagy egyéből vásárolt árukészletek tömeges és gyors vételre ingerlő elárusítói. Ezekkel szemben eddig az ipartörvény kivételes intézkedéseit használták az iparhatóságok, így is megkönnyítve a rendes kereskedőknek ezek által okozott konkurrenzát. A

miniszternek most érkezett leirata szerint jövőben más eljárásban lesz részük ezeknek a nagy olcsóságú boltosoknak. A bejelentés után mindenekelőtt iparigazolványt tartoznak váltani. Ezután határoz az iparhatóság a kereskedelmi és iparkamara meghallgatása mellett az engedély meg vagy meg nem adása fölött. Természetesen a törvényes díjakat hasonlóan fizeti az ilyen olcsó elárusító is.

— **Zsidó ügyvédek Oroszországban.** Oroszországban a zsidó ügyvédeknek ugyan csak kényelmetlen a sorsuk. — A „Jüd. Volksblatt” említi, hogy Oroszországban a zsidó vallású ügyvédeknek csakis a polgári tárgyalásoknál szabad képviselnie a felüket, a hol 300 rubel erejéig lehet perelni, azonkívül kisebb bűnügyekben. Nagyobb perek alkalmával a zsidó ügyvédeknek tárgyalni nincs joga.

— **Agyonverték egy kosár burgonyáért.** Karádon egy szerencsétlen asszony erőszakos halála tartja izgalomban a lakoságot. Özvegy Tálás Jánosné, négy apró gyermek anyja, a napokban kukoriczát ment kapálni Pokán János földjére, kinél napszámba dolgozott. A déli szünet alatt a szegény asszony átment Bibó András földjére, a hol a kukoricza között burgonya volt vetve, hogy onnan egy kis burgonyát szedjen, a mit estére a gyermekeinek meg akart főzni. Bibó véletlenül akkor hajtott arra kosival, a mikor a szegény asszony a burgonyát szedte. A mint Bibó ezt meglátta, vasvillát kapott fel s azzal úgy fejbe verte a szegény asszonyt, hogy az ott a helyszínen meghalt. A csendőrség, a mint a gyilkosságnak híretét vette, azonnal elfogta Bibót és bekísérte a járásbírószákhoz. Tálásnak teljesen árván maradt négy apró gyermekét egyelőre a község vette gondozásba.

— **Magyar Gleichenberg a székelyföldön** a „Korond” gyógyfürdő, rendkívül szerencsés fekvése, ozondus, pormentes fenyves levegője, de meg az egész modern berendezésével teljesen hivatott arra, hogy mindazok, kik légzőszervek bántalmaival szenvednek, teljes gyógyulás céljából felkeressék.

Kerékpárverseny.

A „Debreczeni Kerékpáros-Egyesület” f. évi július hó 8-án délután fél 4 órakor, Margit-fürdői egyesületi versenypályáján országos amatőr kerékpár-versenyt rendez, melyre Magyarország összes társaságait és a kerékpáros sport barátait tisztelettel meghívja. „Adj Isten” az egyület választmánya nevében: Lasz Gallner Kálmán egyesületi elnök, dr. Vásárhelyi Zoltán, egyesületi titkár.

A verseny lefolyásának sorrendje: Dél-élelt 10 órakor: Ismerkedés és reggeli a Margit-fürdő vendéglőjében. Délután 2—3-ig: Gyülekezés a Hungária kávéházban, mely idő alatt térzene lesz. Délután 3 órakor: Indulás a versenyterre. Délután fél 4 órakor: Versenyek kezdetre. Este 8 órakor: Közös vacsora a Margit-fürdő vendéglőjében. (Egy teríték ára 2 korona.) Vacsora alatt díjkiosztás. Vacsora után tánc. A társas vacsora és tánc alatt Rác Károly zenekara játszik. A társas-vacsoránál nem egyleti tagok és sportkedvelők is részt vehetnek. A versenyterre az egyes versenyszámok között az „Egyetértés dal- és zeneegylet” zenekara játszik. A vendégek elszállásolásáról az Angol királynőben van gondoskodva. A versenypálya 333 és egyharmad méter hosszú, a kanyarokban 8 méter széles és 1 méterre van feltöltve. A versenypálya a versenyzők használatára, július hó 7-én egész nap rendelkezésre áll. A verseny napján gyakorlás céljából a pálya nem használható. A versenyekhez való belépti-jegyek és helyárak a hirdetésményeken lesznek közölve. Vendégegyletekhez, valamint a „Debreczeni Kerékpáros-Egyesület”-hez tartozó és egyleti jelvényekkel ellátott kerékpárosok belépő-díjat nem fizetnek s a részükre fentartott helyen (a Margit-fürdő vendéglőjének a pályára nyíló terraszán) foglalhat-

nak helyet. Az „Egyetértés dal- és zene-egylet zenekara” az ünnepélyen szíveségből működik közre. Közelebbi felvilágosítással a „Debreczeni Kerékpáros-Egyesület” elnöksége szívesen szolgál.

I. Megnyitó verseny: 2000 méter (6 kör). Tét: nincs. Nyitva: Magyarország bármely kerékpáros egyesület amateur tagjának. 1-sőnek nagy ezüst-, 2-iknak kis ezüst-, 3-iknak bronz-érem.

II. Vendégek versenye: 1000 méter (3 kör). Tét: nincs. Nyitva: Magyarország bármely kerékpáros egyesület amateur tagjának, a debreczeni kerékpáros egyesületének kivételével. 1-sőnek nagy ezüstérem és tiszteletdíj, 2-iknak és 3-iknak kis ezüstérem.

III. Főverseny: 5000 méter (15 kör) vezető díjjal. Tét: nincs. Nyitva: Magyarország bármely kerékpáros egyesület amateur tagjának. 1-sőnek aranyérem (30 kor. értékben) és tiszteletdíj, 2-iknak nagy ezüstérem, 3-iknak kis ezüstérem. Vezető-díj: díszített nagy ezüstérem.

IV. Seniorok versenye: 1000 méter (3 kör). Tét: nincs. Nyitva: Magyarország bármely kerékpáros egyesület oly amateur tagjai részére, kik 30. életévüket már betöltötték. 1-sőnek nagy ezüstérem, 2-iknak kis ezüstérem, 3-iknak bronz-érem.

V. Juniorok versenye: 2000 méter (6 kör). Tét: nincs. Nyitva: Magyarország bármely kerékpáros egyesület oly junior tagjának, a kik 17. életévüket még be nem töltötték. 1-sőnek nagy ezüstérem, 2-iknak kis ezüstérem, 3-iknak bronz-érem.

VI. Katona altisztek versenye: 2000 méter (6 kör). Tét: nincs. Nyitva: a helybeli es. és kir. hadsereg s a m. kir. honvédség altiszteinek. 1-sőnek, 2-iknak 3-iknak tiszteletdíj.

VII. Műkerékpározás. Tét: nincs. Nyitva: Magyarország bármely kerékpáros egyesület tagjának. 1-sőnek nagy, 2-iknak kis ezüst-érem.

VIII. Hölgyek díja verseny: 3000 méter (9 kör). Tét: nincs. Nyitva: mindkét debreczeni és a szomszéd nyiregyházai, nagyvárad, szatmári, miskolczi, diósgyőri és szerencsi kerékpáros-egyesület tagjainak. 1-sőnek hölgyek tiszteletdíja és díszített nagy ezüstérem, 2-iknak nagy-, 3-iknak kis ezüstérem.

IX. Verseny: gyalogfutó és kerékpáros között: 100 méter. Győztesnek: ezüstérem.

X. Vigasz-verseny: 1000 méter (3 kör). Tét: nincs. Nyitva: Magyarország bármely kerékpáros egyesület amateur tagjainak, kik e pályaverseny alkalmával első díjat nem nyertek. 1-sőnek nagy ezüstérem, 2-iknak kis ezüst-érem, 3-iknak bronzérem.

Versenyek után: kerékpáros poló.

Azon versenyekben, melyekben 3 vagy 4 díj van kitűzve, a 3-ik díj csak azon esetben adatik ki, ha öt versenyző indul.

Versenyszabályok: 1. Az összes kiírt versenyeknél a Magyar-Kerékpáros-Szövetség versenyszabályai mérvadóak. 2. Nem versenyzők által való vezetés nincs megengedve. 3. A versenybizottság nevezéseket indoklás nélkül visszautasíthat. 4. A versenyzők felállítására az indulás előtt sorshuzás által történik. 5. Több mint hat versenyző egy időben nem indulhat: ha valamely versenyre több nevezés történt, úgy több futam tartatik. A döntő futamban azon versenyzők indulnak, a kik az előfutamban elsőnek vagy másodiknak érkeztek célhoz. 6. Elkerülés lehetőleg csak jobbfelől történjék, balfelől csak az esetben van megengedve, ha az elkerülő és a pálya belső széle között legalább is két méter üres tér van. Ezen elkerülés után az elkerült előtt csak két méter hosszban szabad a pálya belső oldalán letérni; keresztezés vagy más rendellenes hajtás díjvesztést von maga után. — Ily rendellenes hajtás és egyáltalában a futam szabálytalansága elleni óvások az illető versenyszám után a versenybíróval azonnal megteendőek; óvásoknál 5 korona óvadékot kell letenni, melyet ha a panaszt a ver-

senybiró alaposnak találja, az illető visszakap. 7. A versenybiró határozata ellen felebbezésnek helye nincs. 8. Versenyezni csak illemt nem sértő sportszerű öltözetben szabad. 9. Hajtani csak jobbról bal felé szabad. 10. A pályabírók és felügyelő személyek rendelkezései betartandók. 11. A felállítás ideje, valamint az utolsó kör jelzése haranggal történik. 12. A pályakörön belül csakis a versenybizottság tagjai, a versenyzők, az indítók és az egylet választmányi tagjai foglalhatnak helyet.

Nevezések: Az összes nevezések — kivéve a VII-ik és X-ik versenyszámot — folyó évi július hó 4-én déli 12 óráig zárt levélben az egyesületi pénztárnok. Tikos József urhoz (Kölesönös Segélyező-Egylet Kossuth-utca, Zádor-ház) küldendők be. A VII-ik és X-ik versenyszámra közvetlenül a verseny előtt az egylet elnökénél lehet nevezni. A nevezésnek tartalmaznia kell: a) a versenyző teljes nevét, állását és lakhelyét; b) a versenyöltöny leírását; c) a versenyszám megjelölését; d) az egylet elnökének aláírását; e) bizonylat arról, hogy a nevező nem hivatásos versenyző.

Kelt Debreczen, 1900. évi június hó 20-án.

Laszgallner Kálmán, Vásárhelyi Zoltán,
e. elnök. e. titkár.

A feltámadt halott.

— A ravatalról a mulatók közé. —

— június 27.

Montepin Xavér vagy Ponson du Terrail, a rémregények híres íróinak képzelete se tudna borzalmasabb jelenetet kigondolni, mint a minő most Bihar megye egy kis falujában Kresznyiezen történt. Egy halott föltámadt a koporsóban és részt vett a saját halotti torán. Mikor aztán felesége meglátta a mulatók közt: ijedtében szörnyet halt és a férje helyett őt kellett eltemetni.

A háborzongató esetről ezt a tudósítást kapjuk:

A környékbeli Kresznyiez községben párját ritkító esemény történt. Minapában meghalt ott Gája György földmives, a ki hosszú ideig élt, akár egy patriárka, s patriárkához való nagy család is vette körül. Kresznyiez azonban Isten háta mögött való kis falu; nincs ott pápa se, a ki a halottnak a végtisztességet megadja. Üzentek hát a szomszéd faluba a papnak, hogy jöjjön el az öreg Gája temetésére.

Összegyűlt már a gyászoló népség, várják a pópát, de biz az nem érkezett. Egy kis fiu jött helyette, a ki hirül hozta, hogy a tisztelendő ur beteg; csak másnap kelhet fel az ágyából. Várjon hát addig az Istenben boldogult a temetésre.

Hát a boldogult várt is türelmesen, de mit csináljon a torra összegyülekezett sokaság? Mikor már minden készen van a vendégségre. A töprenkedésnek aztán az lett a vége, hogy neki ültek a vacsorának és nagy kegyelettel fogyasztották a parázon sült halat és itták a jóféle karczost. Éjfél felé járt az idő, amikor egyszerre gyanus neszt hallottak a szomszéd szobából, ahol a ravatal föl volt állítva. Egy pár bátrabb legény neki indult, hogy a zaj okát megtapasztalja. Épen nyitották volna az ajtót, a mikor az fölnyit és a küszöbön ott állott — a halott.

Mondanunk sem kell, hogy a társaságon, a szerető örökösökön halálos rémület vett erőt. Pedig a föltámadt ember csöpp ellenséges indulatot sem mutatott. Sőt, a mikor tisztába jött a helyzettel, még ő iparkodott a rémüldözőket megnyugtatni:

— Ne féljete! Nem bántok én senkit! — Föltámadtam és most újra fogok élni!

Ezzel rögtön le is telepedett az asztal före, mint a hogy a családapának illik. A kapatosabbak pedig biztatták:

— Igyál öreg! Aztán beszéld el, mit láttál a másvilágon?

Az öreg nem sokat kináltatta magát. Jókat huzott a pohárból és kocizott a mulatókkal a saját halotti torán. Idáig hát tré-

fásan ment a dolog; de ekkor megrendítő fordulat következett be.

A koporsóból kikelt halott felesége, Szaveta, ugyanis nem volt odahaza, a mikor az ura föltámadt a tetszhalálból és a mulatók közé telepedett. Akkor tért haza a szomszédból, a mikor az öreg halotti ruhájában, a fehér szemfóval a vállán: ott ült az asztalnál és javában kociztatott.

Az a rémséges látvány halálra ijesztette az öreg asszonyt. Földbe gyökerezett a lába, kimeredt a szeme, — azzal egy éles sikoltással végigzuhant a földön.

A tor népe hozzá rohant. Ébresztgeték. De az asszony nem támadt föl, mint az ura. Ő csakugyan meg volt halva. S mikor másnap a pápa megérkezett: csakugyan volt halott, a kit eltemessen. A férfi helyett azonban a feleségét kísérték ki a temetőbe.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A trónörökös esküje.

Bécs, június 28. A magyar miniszterek ma reggel érkeztek ide és egyenesen a magyar házba hajtattak.

Délelőtt Széll Kálmán a horvát bánt és Lónyay Elemér grófot fogadta.

A Burg előtt óriási számban tolong a kíváncsi tömeg.

A főherczegek kilencz óraker kezdtek gyülekezni, a többieket tizenkét óraker bocsátották be a titkos tanácsosi terembe, hol a magyarok diszmagyar öltözetben jelentek meg.

Pont tizenkét óra volt, mikor Lichtenstein főudvarmester bejelentette, hogy minden rendben van.

Ekkor a nagy szárnyas ajtók megnyitak s a király belépett s a főherczegektől kísérve a trónra lépett. Jobbról Ferencz Ferdinánd foglalt helyet mellette, balról pedig a főherczegek. A király előtt állott Goluchovszky és Gruscha biboros. A király felhívta a jelenlevőket, hogy tanukép szerepeljenek az eskütételnél.

Erre Ferencz Ferdinánd főherczeg a trón elé ment és Schultes Károly lovag államjegyző után elmondta a nyilatkozatot, mely szerint házasságát morgantikusnak ismeri el és kész annak minden jogi következményeit elviselni. Ezután letette az esküt.

A nyilatkozat óriási feltűnést keletett. Mindenki kijelentette, hogy ez formailag ugyan nem, de lényegileg lemondás nevének és leendő gyermekeinek összes jogairól.

A főherczeg azután a készen levő két jegyzőkönyvet aláírta, mely után a király visszavonult.

A kínai forradalom.

London, június 28. Alapos a feltevés, hogy a segédesapat kiszabadította Seymourt szorult helyzetéből.

London, június 28. Az oroszok ágyutüz mellett s nagy veszteséggel elfoglalták a tiencsini arzenált.

TÖRVÉNYSZÉK.

Bor és vér.

A bort a mikepércsi legények itták meg a koresmárosnál a mult év április 1-én. Sok lehetett az elfogyasztott ital, mert az ősi magyar virtus felkerekedett a legényekben s mivel tisztességes legényszámba menő ifju bot nélkül nem szokott járni Mikepércsen sem, a vad indulat heves forgásba hozta a botot két legény kezében s olyat ütöttek pajtásuk fejére vele, hogy a szegény legény halállal emésztette meg.

Derék, munkaedzett legény volt pedig a Fekete József, mert mikor Kiss Imre a kezében szorongatott villanyéllal fejbekollintotta, egyidőre ugyan összerogyott, de hirtelen felállott és futott az őt megcsufolt czimbora után társával együtt. Ekkor a véletlen előbük vezérelte Kiss Imre kedves barátját, Samu Ferenczet, ki a kezében tartott bunkós bottal ismét fejbévágta a már sérült legényt.

Összeszett ismételten a szegény Fekete József, de nem engedte magát szégyenben maradni a többiek előtt. Feltápázkodott a földről, hol már piros vér jelezte a küzdelem nyomát. Hazament a maga erejéből.

Szomorú volt a legény nagyon. Édesanyja tudakolta a baját.

— Nincs nekem semmi bajom, édesanyám! — felelt a büszke parasztermészet, mely még a tulajdon édesanyja előtt sem engedte a legénynek kivallani, hogy megverték.

Hát nem is sokáig tartott a baja. Reggeli hét óraker örök bucsut mondott Mikepércsnek a deli legény.

Kiss Imre és Samu Ferencz e tettük miatt, haláltokozott súlyos testi sértéssel vádolva állottak ma a törvényszék elé, hogy ügyükben ítélet hozassék.

Dr. Szücs Miklós elnökölt. Szavazóbirák voltak dr. Szeőke István és dr. Oláh Miklós. A vád képviselőiben dr. Galánffy János kir. alügyész volt jelen, míg vádlottak védői dr. Kálmánchelyi József és dr. Reichard Manó ügyvédek voltak.

Az esküdtszék a következő tagokból alakult: Horváth István, Nagy Bálint, Gyarmati István, Rácz Lajos, Kis Mihály, Mike Ferencz, Polgár József, Pongó Lajos, Szép Gyula, Piros Béla, Óri Mihály és Nánássy Lajos, mint rendes tagok. Póttagul behívtak Malatinszky Ferencz és dr. Fejér Ferencz.

Az esküdtszék megalakulása után elnök ismertette a vádat, majd a vádlottakat hallgatta ki az eset felől. Kiss Imre tagadta a tettet, míg Samu beismerte, hogy egyszer fejbéütötte Feketét.

A tanuk azonban egyezően azt vallották, hogy Kiss Imre is megütötte Feketét.

A tárgyalást elnök déli egy óraker be-rekesztette s délutáni három óraker nyitotta meg újból, mikor a még hátralevő tanukat hallgatták ki.

Lapunk zártakor még folyik a tárgyalás. Ítélethirdetésre csak holnap délben kerülhet sor.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzése!

Debreczen, június 28.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza minőség	77	6.90 — 7.25
"	78	7. — 7.35
"	79	7.05 — 7.45
"	80	7.30 — 7.50
Rozs	71/73	6.05 — 6.15
Árpa		—
" (jobb)		—
Zab		5.20 — 5.25
" prima		—
Tengeri		—
Köles		—
Napraforgó mag		—
Bükköny		—

A nagyherceg szórakozik.

Jelkin Anderjics Sándor szebasztopoli vállalkozónak a legszebb felesége volt Szebasztopolban. A múlt hónapban Odesszába ment üzleti dolgokban s magával vitte fiatal feleségét. Egy májusi délutánon Jelkin Sándor a tenger partján sétált, mikor hirtelen egy katonatiszt lépett elébe. Szalutált és aztán így szólt:

— Ó fensége Alexandrovics A. nagyherceg arra kéri a nagyságos asszonyt, hogy megkedjék bemutatkozni neki.

A férj csodálkozva nézett a tisztre, aki még mindig ott állt előtte s várt.

— Mondja meg a nagyhercegnek, — felelt Jelkin Sándor, hogy a feleségemnek nincs semmi dolga vele. Ha a fenséges urnak van valami mondani valója, hívjon engemet. — Majd én elmegegyek.

A tiszt megint szalutált, összeütötte a bokáját s eltávozott. Másnap a nagyherceg levelet írt, melyben nem kért ugyan bocsánatot hitvány viselkedéséért, hanem találatot kért a szép asszonytól. Jelkinnek nem mutatta meg az asszony ezt a levelet. Gondolatban már megcsalta az urát a nagyherceg ur kedvéért. A Sándor park kioszkja előtt ült Jelkin néhány nap mulva s már nem is gondolt az egész dologra, mikor megint megjelenik előtte egy katonatiszt.

— Uram! — mondja — a fenséges ur, arra kéri a nagyságos asszonyt, hogy mutakozzék be neki.

Jelkinben felforrt a méreg s dühösködött:

— Gyalázat, hogy az adjutáns ur ilyen aljas közvetítésre vállalkozik. Takarodjék előlem.

A közvetítő szerepre kitanított főhadnagy összeszedte a sátorfáját, de mert finom körökbnn nevelkedett, nem vesztette el a feleséget előkelőséget. Szalutált és összeverte a bokáját. Jelkin Sándor bizvást azt hitte, hogy már most vége a dolognak, mikor egyszerre megint felünt előtte a főhadnagy alakja. Jelkin be sem várta, hanem rákiáltott:

— Ide ne jöjjön, mert lelövöm. Az urának pedig mondja meg, hogy olyat még nem evett nagyherceg, amelyet én főzök neki, ha békében nem hagyja a feleségemet.

Talán fölösleges megemlíteni, hogy a nagyherceg nem maradt nyugton. Elvégre is ő nagyherceg volt s Jelkin Sándor csak vállalkozó. A nagyherceg tehát a szóváltás hallatára oda lépett Jelkin elé s ránézett a szép asszonyra.

— Nos, asszonyom — mondta — eljön-e?

Jelkinné kiegyenesedett. Büszkén nézett végig a nagyhercegen s aztán mosolygott.

— El — mondta lassu hangon s eleresztette férje karját.

Két nap mulva az asszony visszajött. Jelkin megfogta a karját s kilökte a szobából. Aztán megírta a válókeresetet.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Hogyan nő a köröm.** Az ember körme sokkal gyorsabban nő nyáron, mint télen. Leggyorsabban a középső ujj, leglassabban pedig a hüvelykujjkörme nő. A növekedés hetenkint átlag 0.79 milliméter, ami egy éven át többet tesz négy centiméternél, úgy hogy a hetvenesztendő ember 2.88 méter hosszú szaruanyagot növeszt egész életében az ujjain.

* **A napfény hatása.** Tudjuk, hogy a növények életében milyen nagy szerepet játszik a napfény. Egy Clayton nevű angol termelő most azon fáradozik, hogy kísérleti uton megállapítsa, milyen mértékben befolyásolja a napfény a föld termőképességét. Eddig a következő kísérletet tette: Egy darab szántóföldön, amely a napnak állandóan egyaránt ki volt téve, babot vetett el. A növények felét ezután úgy árnyékolta be, hogy a napfény a növényeket nem érthette. Az ily módon kezelt növények közül azok,

melyekre árnyék esett, ugyanazon terület és művelési mód mellett 29 kilogrammnyi babtermést hoztak, míg a be nem árnyékoló növények 99 kilogrammnyit. Az ily módon nyert termést a következő évben további kísérletre használta föl, csak hogy most már nem árnyékolta be a növényeket. Az eredmény meglepő volt. Azok a magvak, amelyek az árnyékos helyről származtak, most már csak felényi termést hoztak, a harmadik évben az eredmény még kedvezőtlenebb volt, míg a negyedik évben a virágok mind terméketlenek maradtak. Az első évi beárnyékolás tehát a termőképességet annyira csökkentette, hogy az a negyedik évben már tökéletesen meg is szűnt.

* **Költséges szórakozás.** Ruyfallire pénztáros volt Párisban és 20.000 frank elikkasztása után megszökött. A rendőrség nagy buzgalommal kereste a tolvaj pénztárost, szökéséről értesítette a külföldi rendőrségeket, de fáradságát nem koronázta siker. A sikkasztó nem került kézre. Végre is a véletlen jött a rendőrség segítségére. A pénztárost a napokban elfogták. A Szajna partján találták meg, a hol nagy lelki buzgalommal — horgászott. Ez volt kedvenc foglalkozása mindenkor és szökése után sem tudott lemondani kedves szórakozásáról. Miért vált szükségessé, hogy e miatt a hajlamai miatt 20.000 frankot sikkasztson, az nehezen deríthető fel. Tény az, hogy mindössze 14.000 frankot találtak zsebében. A többi tán pondrora költötte?

RÖPPENTYÜK.

* **Kéz segíteni.** Egy lelkész házába éj idején rabló hatol be. Egyszerre felébred a lelkész. A rabló kést ránt és rárivall:

— Ha megmozdul, meghal. A pénzt kereselem.

— Várjon egy percre, míg felkelek és gyufát gyujtok. Magam is szeretnék pénzt találni.

* **Kritika a nyugaton.** — A gonosztévő megölte tehát a hőst az ötödik felvonásban?

— Nem került reá sor. Egy néző lelötte a gonosztévőt a második felvonásban.

* **Gyakorlati terv.** — Nagyszerű tervem van a posta számára.

— Halljuk!

— Minden levélsekre nyre egy hőmérőt állíttatnék. Természetesen mindenki megállana, hogy azt megnézze.

— És hol van a gyakorlati érték?

— A hőmérő mellett felirat volna: „Nincs a zsebében levél, melyet felesége adott át feladás végett“?

* **Gyors számoló.** Kereskedő: Ugy van, uram; minden ily lámpa legkevesebb ötven százalék petróleumot takarít meg száz évben.

Farmer: Adjon nekem kettőt. Miért ne takarítaná meg száz százalékot.

* **A legjobb mód.** — Nem szoktak maguk párbajozni Amerikában?

— Oh, igen gyakran.

— És mily fegyverekkel?

— Ügyvédekkel.

REGÉNY.

A világ szive.

— Regény 2 kötetben. —

Angoiból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

25.

— Jöjjenek, hadd mutatom be atyámnak, várja önöket, — mondá don José, a függőágy felé vezetve minket. — Atyám, itt van az a derék angol ember, a ki a múlt éjjel életemet megmentette, s vele itt van az az indián is, a ki — nem nagy kedvvel egyezett belé. A mint már említettem, fel-

ajánlottam részükre vendégszeretetedet, jól tudván, hogy szívesen látott vendégek lesznek.

Fiának hangjára don Pedro felébredt vagy csak úgy mutatta, mintha felébredt s odaszólt a leánynak, hogy hagyja abba a függőágy ringatását. Azután felült és ránc nézett. Hatvan év körüli alacsony kövér ember volt, oly alacsony, hogy jóllehet, a függőágy alacsonyan esüngött, lábai mégsem érték el a földet. Eltekintve ettől a kis termékbéli hibától, don Pedro megjelenése megkapó volt, gondosan fésült hosszú fehér haja pedig tiszteletreméltó külsőt kölcsönözött neki.

Egyéb szépség nem is igen volt benne, arca petyhüdt és ráncos volt, szája kegyetlen és érzékes természetű valló; félig nyitott apró szeme oly visszataszító, mint a kígyóé.

Ha ránézett az ember, cseppet sem kételkedett benne, hogy a fölé keringő hírek nem tulzottak, mert egész arca a gonoszság bélyegét hordta magán. Most azonban igen udvariasan hajította meg magát s a sennort spanyolul így szólította meg: Ön tehát az az angol ember, ki fiamat a sülyedő hajóról megmentette, mondá esendes, de erőteljes hangon, haléhoz hasonló szemét hol ránc, hol a színes poharakra meresztve, Fiam elmondá, hogy ön csak azért evezett vissza az elsülyedt bárkához, hogy elhozza őt. Nos, a tett igen derék volt s én aligha tettem volna meg, mert mindig azt tartottam, hogy eleget küzködik az ember a saját életéért, nemhogy még a másokéért is küzködjön. De hát nem egyszer tapasztaltam már, hogy ti angolok az ilyen dolgokról igen különösen, hogy azt ne mondjam, bolondul gondolkoztok. Sennor, fogadja hálás köszönetemet s engedje kijelentemem, hogy ez a ház és minden, a mi benne van, az ön és társai rendelkezésére áll, szólt és őszinte hajandósággal nézett mellette álló sötét tekintetű fiára, ki bajuszát rágszálva, sanda szemmel bámult ránc.

— Mondja csak, — folytatá, — minek tulajdonítsam a szerencsét, hogy jelenlétével megtisztelt?

— A véletlennek don Pedro, — válaszolt a sennor. — Igen érdekelnek engem ennek a régi országnak romjai s e miatt akarok Palenque-ba utazni indián barátommal, Ignatioval, miközben elég szerencsétlenek voltunk, hogy nem messze az ön vendégszerető házatól, hajótörést szenvedtünk.

— Nem tudván hirtelen, mibe kezdjünk, elfogadtuk fiának meghívását, abban a reményben, hogy öntől majd vásárolhatunk egy pár fegyvert és ösvért.

— Romok, sennor Strickland! Határozottan különös emberek önök, angolok! Micsoda kedvtelést találnak önök abban rég meghalt emberek által épített ócska falak közt, kóborolnak, ha csak nem kincset keresnek köztük. Én részemről még a nevé is gyűlölködöm a romoknak, valami előérzet sugja, hogy ott fogom halálomat fellelni, erre pedig még gondolni sem szeretek. Bah! — és a padlóra köpött — lám ez a bolondság akár csak a harmadnapos hideg, megint erőt vett rajtam.

— Jól van, — felelé, — önök még elég szerencsések voltak, hogy életükön kívül pénzüket is megmentették, holnap majd utána nézünk azoknak a holminknak, a miket önök meg akarnak vásárolni. Most azonban, mivel csupa por mindenikük az utól, valószínűleg szeretnének kitisztalkodni, mielőtt ebédhez ülnének. José, vezesd a sennort és indián barátját, ha már oly nagyon ragaszkodik társaságához, lakásukba, az apát szobájába. Az ebédet nem sokára felhordják, addig is, *adios!*

— Te lány! — szólítá meg a hintaágy lóbalásával foglalkozó lányt, eredj velük, talán szükségük lesz mosdóvizre és egyébre.

Az asszony meghajította magát s elment, kimenetkor az ajtóban találkozottunk vele, a mint lámpával kezében világitott elénk.

(Folyt. köv.)

Szekelyföld leghatásosabb gyógyfürdője

„KOROND“

(Magyar Gleichenberg)

sóval telített fenyves levegője, vasas szénavas ivóvize, tejkurája, mely **vérzegénység, emésztési, légző és vizeleti szervek** bántalmaiban **influenza** utóbajainál biztos hatású.

Szénasavas lobogó-, hideg- és meleg-**sósfürdői** csusz, köszvény, görvély, gümőkór és női bajokban.

Olcsó koszt és szállás.

✦ Fürdő-orvos: Dr. Fialka Gusztáv ✦
Budapest, Kerepesi-ut.

Prospektust **Gáspár Gyula** küld
Marosvásárhelyről,

miként mintákat, erdélyi gyártmány uri
gyapju ruhaszövetekből.

Varga Pál czimbalomgyártónál
a ki **czimbalmot**
vesz

ingyen fog megtanulni **czimbalmozni**

a nála megjelent czimbalom iskolából, **tanár**
avagy tanítás segélye nélkül a a ki
egy órán csak egy órát is áldozhat rá naponként
és nem képes felfogni, annak köteles **vagyok**
visszaadni a czimbalom vétel árát hiány nélkül.

Üzlet: Budapest, VIII. ker. Rökk Szilárd-
utca 3. szám, a népszínház mellett.

Képes nagy árjegyzéket
czimbalmokról ingyen küldök.

Hirdetések után

julius hó 1-től kezdve bélyegilletéket fizetni nem kell! Így minden egyes hirdetés

30 krral kevesebbe kerül

a hirdetőnek.

Hirdetéseket legolcsóbb árban
vesz fel

a Debreczeni Ellenőr

kiadóhivatala.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTGZA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó
mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaezónkkal a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészes kivitelű diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, czimkék, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi-ívek, lejáratí jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződéses, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bálí meghívók, programok, beléptí jegyek, díszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családí értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.